

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова система

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Податкова система
Освітня програма	Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Викладач (-і)	Левандівський О.Т., д.е.н., професор
Контактний телефон викладача	+38(050)9413217
E-mail викладача	omelian.levandivskyi@pnu.edu.ua
Статус дисципліни	нормативна
Курс /семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 Семінарські – 30 Самостійна робота – 120
Формат дисципліни	Очний та заочний
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_catt=101&id_cou=1701
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Податкова система» спрямована на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами: теоретичних та практичних аспектів податкової системи; вивчення особливостей організації роботи податкової служби; визначення, узгодження та сплати податкових платежів; порядку реалізації стратегії добровільної сплати податків; механізму обчислення, декларування та погашення податкових зобов'язань з основних бюджетоутворюючих податків. Дисципліна в процесі фахової підготовки формує професійний рівень майбутніх економістів, охоплює методологічні засади сутності податків, проблематику податкової політики, основ податкового менеджменту та податкового адміністрування, порядку обчислення та сплати податків і окремих неподаткових платежів. Дисципліна «Податкова система» передбачає гармонійне поєднання теоретичних знань та практично орієнтованих навичок щодо визначення сутності та організації функціонування податкової системи, з'ясування її ролі у фінансовій системі держави, аналізу закономірностей у сфері формування податкових відносин.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни: полягає у формуванні та закріпленні у майбутніх фахівців з різних економічних профілів системних знань з концептуальних засад та організаційних аспектів побудови податкової системи держави на принципах її ефективного функціонування й забезпечення соціально-економічного розвитку суспільства.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність. ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p>	

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства.

СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

Програмні результати навчання:

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПР04. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

ПР08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 180 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		30 год.	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		30 год.	
самостійна робота		120 год.	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
другий	072«Облік і оподаткування»	перший	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота

<p>ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ПОДАТКІВ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і функції податків. 2. Елементи податків. 3. Види прямих податків. 4. Непрямі податки, їх переваги та недоліки. 5. Загальнодержавні і місцеві податки і збори. 	4	4	10
<p>ТЕМА 2. ПОДАТКОВА СИСТЕМА І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та принципи побудови податкової системи. 2. Концептуальні засади побудови податкової політики держави. 3. Подвійне оподаткування: сутність, форми, методи усунення. 	4	4	10
<p>ТЕМА 3. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення та розвиток Державної податкової служби України. 2. Організаційна структура органів Державної податкової служби України. 3. Основні завдання та функції Державної податкової служби України. 	4	4	10
<p>ТЕМА 4. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ І ПЛАТЕЖІВ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система адміністрування податків: сутність та характеристика елементів. 2. Суб'єкти податкових відносин, їх повноваження, права та обов'язки. 3. Організація та проведення контрольно-перевірочної роботи 4. Масово-роз'яснювальна робота податкових органів як метод попереднього податкового контролю. 	2	2	10
<p>ТЕМА 5. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Введення податку в ціну товарів та послуг. 2. Визначення об'єкта та суб'єкта оподаткування ПДВ. 3. Порядок визначення бази оподаткування. 4. Ставки ПДВ. 5. Податкове зобов'язання. 6. Податковий кредит. 7. Порядок обчислення і сплати податку. 	2	2	10

<p>ТЕМА 6. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та економічне значення акцизного податку. 2. Платники, об'єкт оподаткування акцизним податком. 3. Ставки акцизного податку та підакцизні товари. 4. Порядок визначення бази оподаткування акцизним податком. 5. Обчислення і сплата акцизного податку. 	2	2	10
<p>ТЕМА 7. МИТО</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність та види мита. 2. Суб'єкт, об'єкт оподаткування митом. 3. Ввізне, вивізне мито. 4. Порядок нарахування та строки сплати мита. 5. Пільги по оподаткуванню митом. 	2	2	10
<p>ТЕМА 8. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Платники і об'єкт оподаткування податком на прибуток. 2. Ставки податку на прибуток. 3. Доходи, та порядок їх визначення. 4. Витрати, та порядок їх визначення. 5. Амортизація. 6. Порядок обчислення і сплати податку на прибуток. 7. Трансфертне ціноутворення. 8. Пільги в оподаткуванні прибутку підприємств. 	2	2	10
<p>ТЕМА 9. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Платники та об'єкт оподаткування податком на доходи фізичних осіб. 2. База оподаткування. 3. Податкова знижка. 4. Податкові соціальні пільги. 5. Ставки податку. 6. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. 7. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації) 	2	2	10
<p>ТЕМА 10. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти малого підприємництва – платники єдиного податку. 2. Порядок визначення доходів підприємців та їх склад. 3. Ставки єдиного податку. 4. Податковий (звітний) період та порядок нарахування та строки сплати єдиного податку. 5. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування 	2	2	10

ТЕМА 11. МІСЦЕВІ ПОДАТКИ План 1. Види місцевих податків та зборів. 2. Податок на майно. 3. Місцеві збори та їх характеристика.	2	2	10
ТЕМА 12. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК. РЕНТНІ ПЛАТЕЖІ План 1. Платники, об'єкт та база оподаткування екологічним податком. 2. Порядок обчислення, звітування та сплати екологічного податку. 3. Економічний зміст та складові рентної плати в Україні.	2	2	10
Разом	30	30	120

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 балів: 50 протягом семестру, 50 за іспит.</p> <p>Зараховано – “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>Зараховано – “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>Незараховано – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
	<p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Практичні, поточне оцінювання (20 %); – самостійна робота (10 %); – індивідуальне завдання (20 %); – обсяг балів за екзамен (50 %). <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті (студент повинен отримати чотири і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.</p>

	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов’язується відпрацювати їх.</p> <p>Накопичування балів під час вивчення дисципліни</p> <p>Накопичення балів під час вивчення дисципліни</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Види навчальної роботи</th> <th>Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Лекція</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Практичні, поточне оцінювання</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Самостійна робота</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальне завдання</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Екзамен</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Максимальна кількість балів</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Лекція	0	Практичні, поточне оцінювання	20	Самостійна робота	10	Індивідуальне завдання	20	Екзамен	50	Максимальна кількість балів	100
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів														
Лекція	0														
Практичні, поточне оцінювання	20														
Самостійна робота	10														
Індивідуальне завдання	20														
Екзамен	50														
Максимальна кількість балів	100														
Виконання письмових робіт	<p>При виконанні письмових робіт до індивідуального завдання, студент має детально розписувати його результати. Індивідуальні завдання включають підготовку презентацій заснування власного бізнесу.</p> <p>Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.</p>														
Практичні заняття	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов’язані з теоретичним та індивідуальним завданням з дисципліни та також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>														
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Максимальну оцінку 50 балів студент може отримати протягом семестру, 50 балів за іспит. Мінімальним допуском до іспиту є 25 балів.</p>														
Самостійна робота	<p>Самостійна робота охоплює теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять. Їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.</p> <p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Податкова система» складає 120 годин. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pro/developer/course/view/3642). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>														

7. Політика курсу

Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до вимог викладача.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше).

8. Оцінювання відповідності до графіку навчального процесу

Вид роботи	Навчальні тижні																Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Практичне заняття		1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	20
Самостійна робота					2						2			2	2	2	10
Індивідуальне завдання					4						4			4	4	4	20
Екзамен																50	50
Максимальна кількість балів		1	1	1	8	1	1	1	1	1	8	1	1	8	8	50	100

9. Ресурсне забезпечення

Нормативні документи

1. Андрущенко В., Тучак Т. Податкова система: навч. посіб. Київ.: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.

2. Біляк Ю. В., Тітенко З. М. Податкова система : навч. посіб. / Нац. унт біоресурсів і природокористування України. Київ: НУБіП України, 2021. 633 с.
3. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручн. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Знання України, 2019. 567 с.
4. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. унт ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
5. Податкова система: навч. посіб. / Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019 402 с.
6. Податкова система: навч. посіб. / Іванов Ю.Б., Тищенко В.Ф., Найденко О.Є. та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
7. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудн. 2010 р. №2755–VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Додаткова

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 209 с.
2. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Особливості адміністрування податків у страхових компаніях. Модернізація податкової та митної політики в інституціональному забезпеченні розвитку економіки України : монографія / К. О. Ващенко, П. В. Пашко, С. В. Онишко та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. П. В. Пашка, д.е.н., проф. С. В. Онишко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. С. 364-376
3. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Реалізація податкового потенціалу страхових компаній в Україні. Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України: монографія / С.В. Онишко, Ю.М. Коваленко, І.І. Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 195-201
4. Богріновцева Л.М., Кобзар І.А. Проблеми та перспективи розвитку сучасної податкової системи України. Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. студ. конф., 17 травн. 2019 р. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. С. 278-281
5. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липн. 2010р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
6. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навч. курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с. 31
7. Карпенко В.В., Колодяжна Т.В. Податкова система : навч. посіб. Харків : Лідер, 2018. 273 с.
8. Коваленко Ю.М., Богріновцева Л.М., Вергелюк Ю.Ю. Концепти нарощування і реалізації податкового потенціалу фінансових корпорацій. Податковий потенціал фінансових та нефінансових корпорацій України: монографія / С.В. Онишко, Ю.М. Коваленко, І.І. Чуницька та ін.; за наук. ред. д.е.н., професора С.В. Онишко. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 248-258
9. Митний кодекс України: Закон України від 13 берез. 2012 р. № 4495- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
10. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система: практикум. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 255 с.
11. Основи оподаткування: навч. посіб. / авт. кол.: В. Л. Андрущенко , Ю. В. Панура, К. І. Швабій та ін.; за заг. ред. д.е.н, проф. В. Л. Андрущенко; Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 134 с.
12. Податкова система : навч. посіб. / В. І. Аранчій та ін. Полтава : Укрпромторгсервіс, 2018. 361 с.

13. Положення про Державну податкову службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 6 берез. 2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n15>

14. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук та ін.; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО «Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України» Закарпат. обл. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 169 с.

15. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / І. С. Волохова та ін.; за ред. д-ра екон. наук І. С. Волохової ; Одес. нац. екон. ун-т. Одеса : Атлант, 2018. 382 с.

16. Юрчишена Л. В. Податкова система: навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів та контролю якості засвоєння навч. матеріалу з дисципліни. Вінниця, 2018. 230 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної митної служби. URL: <https://customs.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: <https://tax.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>